

פרק כ"ו (מש"ג) תורת בחקתי

א. טאלה זו רק למקדמים ולמעטיקים: על הפרק הראשון לפרשתנו מקשה האברבנאל: למה זה היה יעודי התורה וסכרה כולם דברים נשמיים כמו שזכרו בבית הזה, ולא יעדה בשלמות הנפש... וזכר הנשמה אחר המות, כאשר הוא סוף כל האדם והצלחתו האמתית, וכבר שרת שתו השערה האויבים עם הכתוב היה וכחשו היות לישראל שכר נפשי אחר המות! מה הן התשובות השונות בפני החקמים האלה:

- הרמב"ם: הלכות תשובה פרק ט"א - ב.
- הכוזרי: מאמר א' סעיפים קד' - קט'.
- ראב"ע: פרושו לדברים לב' לט' ד"ה אני אני החל מן ורבים אומרים כי מזה הכתוב עד "כי עמק הוא".
- רמב"ן: פרושו לדברים י"א יג' ד"ה בכל לבבכם ובכל נפשכם.

ב. השוה את הברכות שנאמרו בס' משפטים (שמות כ"ג כ"ה-כ"ו) לברכות שנאמרו כאן (ב' - ו'ג') עיין רמב"ן י"א ד"ה ונתתי משכנתי החל מן "והנה הברכות האלה כפי פשוטן" עד "לא ככלל ולא ביחיד כי יברך ה' לחמם ומימם".

- מה ההבדל בין הברכות שנאמרו במשפטים לבין הברכות שבחוקותי לפי הרמב"ן?
- באר את המושגים "נס נסתר", "נס גלוי (מפורסם)" שעליהם מדבר הרמב"ן?
- האם - לדעת הרמב"ן - קיים הברכות שבפרשת בדוקות- הוא מן הנסים הנסתוים או המפורסמים?

ג. פסוק ב' רש"י ד"ה אם בחקתי תלכו; ד"ה ואת מצוותי תשמרו. ספורנו " " " " " " " " " " " " " " ד"ה ועשיתם.

- העתק את דברי רש"י בסימני פסוק. (לד"ה הראשון).
- מה בין רש"י לבין הספורנו בפירושו הפסוק.

ד. ד"ה רש"י ד"ה בעתם. הקשה הרא"ם (ר' אליהו מורחאי): מנ"ל לחז"ל לומר זה. דילמא בעתם - בעת שהושמים יפים לצמחים? נסה לתרץ את קושית?

ה. ר' רמב"ן ד"ה ונתתי שלם עד ועל דרך האמת. מה ההבדל בין שני פירושי הרמב"ן וילמא לא הסתפק בפירושו הראשון?

ו. והשבתי היה רעה מן הארץ. ספרא: ר' יהודה אומר: מעבירם מן העולם. ר' שמעון אומר: משביתן שלא יזרקו. א"ר שמעון: אימתי הוא שבחו של מקום, בזמן שאין מוזיקין או בזמן שישי מוזיקין ואין מוזיקין? וכן הוא אמר מזמור שיר ליל השבת, למטבית מוזיקין מן העולם - משבתן שלא יזרקו. וכן הוא אומר יסעיה י"א) וגר זאב עם כבש ונמר עם גד ירבץ....

רמב"ן ד"ה והשבתי היה רעה.

- באר את המלים שבדברי ר' שמעון "שיש מוזיקין ואין מוזיקין"!
- כיצד מבאר הרמב"ן את שתי הדעות שבספרא וכיצד ירא מנסח את דעת ר"ש?
- כיצד אפשר לפרש את פסוקנו בדרך אחרת? עיין יחזק ל ל' ד ביחוד כד-כט.

- ז. מה קשה למפרשים:
- לרש"י ד"ה ועץ השדה
 - לראב"ע ה' " וטעם וישבתם לבטח
 - " " " ונתתי שלום
 - " " " ונפלו אויביכם

ח. רש"י ד"ה חמשה מאה ומאה מכם רבבה.

- מה הרעיון הכלול בתשובתו?
- כיצד עונה על קושיתו ראב"ע? ד"ה ואין מחזיקי החל מן וכבר הודעתין בספר מעוזים. 3. כיצד אפשר ליישב את קושית רש"י בדרך אחרת?